

პროფესიული საგანმანათლებლო პროგრამის
„ბუღალტრული აღრიცხვა“ დანართი №7 -
მოდული „ბუღალტრული აღრიცხვის საფუძვლები“

(დამტკიცებული ბსუ-ს რექტორის 25.10.2019 წ. N01-02/168 ბრძანებით,
ცვლილება ბსუ-ს რექტორის 2021 წლის 12 აპრილის N01-02/57 ბრძანებით)

საჯარო სამართლის იურიდიული პირი -
ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
პროფესიული პროგრამების მართვისა და უწყვეტი განათლების ცენტრი

პროფესიული საგანმანათლებლო პროგრამა: ბუღალტრული აღრიცხვა

მოდულის სტატუსი: პროფესიული მოდული

მოდულის სახელწოდება: ბუღალტრული აღრიცხვის საფუძვლები

ბათუმი, 2021

მოდული

1.ზოგადი ინფორმაცია

სარეგისტრაციო ნომერი	0411404
სახელწოდება	ბუღალტრული აღრიცხვის საფუძვლები
გამოქვეყნების/ცვლილების თარიღი	07.08.2017/ 11.03.2021
მოცულობა კრედიტებში	7
მოდულზე დაშვების წინაპირობა	-
მოდულის აღწერა	მოდულის დასრულების შემდეგ პირს შეუძლია: ბუღალტრული აღრიცხვის საგნის ელემენტების შინაარსისა და თავისებურებების, ბუღალტრული აღრიცხვის მეთოდებისა და პრინციპების, ბუღალტრულ ბალანსში სამეურნეო ოპერაციების ტიპური ცვლილებების, ფინანსური ანგარიშგების ელემენტების შინაარსისა და თავისებურებების ჩამოყალიბება.

2. სტანდარტული ჩანაწერები

სწავლის შედეგები	შესრულების კრიტერიუმები	კომპეტენციის პარამეტრების ფარგლები	შეფასების მიმართულება
<p>1. ბუღალტრული აღრიცხვის საგნის ელემენტების შინაარსისა და თავისებურებები ჩამოყალიბება</p>	<p>1. სწორად განმარტავს ბუღალტრული აღრიცხვის საგანს; 2. სტანდარტების მიხედვით განმარტავს აქტივების არსსა და სტრუქტურას; 3. სტანდარტების მიხედვით განმარტავს ვალდებულებების არსსა და სტრუქტურას; 4. სტანდარტების მიხედვით განმარტავს კაპიტალის არსსა და სტრუქტურას; 5. სტანდარტების მიხედვით განმარტავს შემოსავლებისა და ხარჯების არსსა და სტრუქტურას.</p>	<p>სტანდარტები:</p> <ul style="list-style-type: none"> • კონცეპტუალური საფუძვლები • ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტები (ბასს) 1 <p>ბუღალტრული აღრიცხვის შესწავლის საგანი:</p> <ul style="list-style-type: none"> • საწარმოს ეკონომიკური რესურსები • საწარმოს ეკონომიკური რესურსების ფორმირების წყაროები და მათ მოძრაობასთან დაკავშირებული ოპერაციები 	<p>გამოკითხვა</p>
<p>2. ბუღალტრული აღრიცხვის მეთოდებისა და პრინციპების ჩამოყალიბება</p>	<p>1. სწორად ჩამოთვლის ბუღალტრული აღრიცხვის მეთოდებს; 2. სწორად განმარტავს პირველადი დოკუმენტების დანიშნულებას კლასიფიკაციის მიხედვით; 3. კანონმდებლობის მიხედვით განმარტავს ინვენტარიზაციის არსსა და პროცედურას; 4. სწორად განმარტავს შეფასებასა და კალკულაციის პროცესს; 5. სწორად განმარტავს ანგარიშთა სისტემას; 6. სწორად განმარტავს ორმაგი ჩაწერის ხერხს; 7. სწორად განმარტავს დარიცხვის მეთოდს; 8. სწორად განმარტავს ფინანსური ანგარიშგებას; 9. სტანდარტების მიხედვით ჩამოთვლის ფინანსური ანგარიშგების კომპონენტებს; 10. სტანდარტების მიხედვით განმარტავს</p>	<p>კანონმდებლობა:</p> <p>საქართველოს ფინანსა მინისტრის 2010 წლის 23 ივლისის N605 ბრძანება „საბიუჯეტო ორგანიზაციებში ქონების, მოთხოვნებისა და ვალდებულებების ინვენტარიზაციის წესის შესახებ“</p> <p>ბუღალტრული აღრიცხვის მეთოდები:</p> <ul style="list-style-type: none"> • დოკუმენტაცია და ინვენტარიზაცია • შეფასება და კალკულაცია • ანგარიშთა სისტემა და ორმაგი ჩაწერა • დარიცხვის მეთოდი • ფინანსური ანგარიშგება <p>ბუღალტრული დოკუმენტების კლასიფიკაცია:</p> <ul style="list-style-type: none"> • დანიშნულების მიხედვით 	<p>გამოკითხვა</p>

	<p>ბუღალტრული აღრიცხვის ძირითად პრინციპებს;</p> <p>11. სტანდარტის მიხედვით ბუღალტრული აღრიცხვის დაშვებას.</p> <p>განმარტავს ძირითად</p>	<ul style="list-style-type: none"> • განზოგადების ხარისხის მიხედვით • შედგენის ადგილის მიხედვით • სააღრიცხვო პოზიციათა რაოდენობის მიხედვით • სამეურნეო ოპერაციის შინაარსის მიხედვით <p>სტანდარტები:</p> <ul style="list-style-type: none"> • კონცეპტუალური საფუძვლები • ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტები (ბასს) 1, 8 <p>ფინანსური ანგარიშგების კომპონენტები:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ფინანსური მდგომარეობის შესახებ ანგარიშგება (ბალანსი) • სრული შემოსავლების ანგარიშგება (მოგება-ზარალის ანგარიშგება) • ფულადი ნაკადების ანგარიშგება • საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება • ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები <p>ბუღალტრული აღრიცხვის პრინციპები:</p> <ul style="list-style-type: none"> • უწყვეტობის • მუდმივობის • პირვანდელი ღირებულების, ანუ თვითღირებულების • ფულადი შეფასების • მყარი ფულადი ერთეულის • რეალიზაციის • ავტონომიურობის • ორმხრივობის • საანგარიშგებო პერიოდის 	
--	---	---	--

<p>3. ბუღალტრულ ბალანსში სამეურნეო ოპერაციების ტიპური ცვლილებების ჩამოყალიბება</p>	<p>1. სტანდარტების მიხედვით განმარტავს ბუღალტრული ბალანსის არსს; 2. სტანდარტების მიხედვით აყალიბებს ბუღალტრული ბალანსის სტრუქტურას; 3. სწორად ჩამოთვლის სამეურნეო ოპერაციებით გამოწვეული ცვლილებების ტიპებს; 4. სწორად აყალიბებს სამეურნეო ოპერაციების ცვლილების გავლენას ბალანსზე (საწარმოს ქონებასა და ვალდებულებებზე).</p>	<p>სტანდარტები: ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტები (ბასს) 1</p> <p>ბუღალტრული ბალანსის არსი აქტივები=ვალდებულება + კაპიტალი</p> <p>ბუღალტრული ბალანსის სტრუქტურა:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ვერტიკალური • ჰორიზონტალური <p>სამეურნეო ოპერაციებით გამოწვეული ცვლილების ტიპები:</p> <ul style="list-style-type: none"> • I - ცვლილებები აქტივებში • II - ცვლილებები ვალდებულებებსა და კაპიტალში (პასივებში) • III - ცვლილებები აქტივებსა და ვალდებულებებსა და კაპიტალში (პასივებში) ზრდის მიმართულებით • IV- ცვლილებები აქტივებსა და ვალდებულებებსა და კაპიტალში (პასივებში) კლების მიმართულებით 	<p>გამოკითხვა</p>
<p>4. ფინანსური ანგარიშგების ელემენტების შინაარსისა და თავისებურებების ჩამოყალიბება</p>	<p>1. სტანდარტების მიხედვით აყალიბებს ფულადი საშუალებების აღრიცხვის თავისებურებებს; 2. სტანდარტების მიხედვით აყალიბებს მოთხოვნების აღრიცხვის თავისებურებებს; 3. სტანდარტების მიხედვით აყალიბებს სასაქონლო-მატერიალური მარაგების აღრიცხვის თავისებურებებს; 4. სტანდარტების მიხედვით აყალიბებს ინვესტიციების აღრიცხვის თავისებურებებს; 5. სტანდარტების მიხედვით აყალიბებს ძირითადი საშუალებების აღრიცხვის თავისებურებებს; 6. სტანდარტების მიხედვით აყალიბებს</p>	<p>სტანდარტები:</p> <ul style="list-style-type: none"> • კონცეპტუალური საფუძვლები • ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტები (ბასს) • 1, 2, 7, 8, 16, 21, 23, 28, 38, 40 • ფინანსური აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტები (ფასს) 5 	<p>გამოკითხვა</p>

	<p>არამატერიალური აქტივების აღრიცხვის თავისებურებებს;</p> <p>7. სტანდარტების მიხედვით აყალიბებს ვალდებულებების აღრიცხვის თავისებურებებს;</p> <p>8. სტანდარტების მიხედვით აყალიბებს საკუთარი კაპიტალის აღრიცხვის თავისებურებებს;</p> <p>9. სტანდარტების მიხედვით აყალიბებს შემოსავლებისა და ხარჯების აღრიცხვის თავისებურებებს.</p>		
--	--	--	--

3. დამხმარე ჩანაწერები

3.1. სწავლებისა და შეფასების ორგანიზებისთვის

სწავლის შედეგი	თემატიკა	სწავლება-სწავლის მეთოდი/მეთოდები	შეფასების მეთოდი/მეთოდები	მტკიცებულება/მტკიცებულებების ტუდენტის პორტფოლიოსთვის
1	<ul style="list-style-type: none"> • ბუღალტრული აღრიცხვის საგანი; • აქტივების არსი და სტრუქტურა; • ვალდებულებების არსი და სტრუქტურა; • კაპიტალის არსი და სტრუქტურა; • შემოსავლებისა და ხარჯების არსი და სტრუქტურა. 	<p>ინტერაქტიული ლექცია- პროფესიული განათლების მასწავლებელი გადასცემს ახალ ინფორმაციას. მნიშვნელოვანია ლექციის მსვლელობისას სტუდენტი არ იყოს ცოდნის პასიური მიმღები. ის თავად უნდა იყოს ჩართული ცოდნის აგების პროცესში, რისთვისაც შესაძლებელია პროფესიული განათლების მასწავლებელმა ლექციის მსვლელობისას გამოიყენოს კითხვა-პასუხის რეჟიმი, გაარჩევინოს სტუდენტებს ქეისები, ჩართოს დისკუსიაში და ა.შ.</p>	<p>შეფასების მეთოდები მჭიდრო კავშირშია, როგორც სწავლება-სწავლის მეთოდებთან, ასევე შეფასების მიმართულებასთან. განსაზღვრულია შეფასების მეთოდის ძირითადი ტიპები:</p> <ul style="list-style-type: none"> • წერიითი მეთოდი - ღია ან/და დახურული ტესტი, ესსე/ესი, თემა, კაზუსის და ამოცანის ამოხსნა და სხვა; • ზეპირი გამოკითხვა, დისკუსიაში მონაწილეობა, დებატები, სიტუაციური ანალიზი, პრეზენტაციის წარმოდგენა და სხვა. 	<p>გამოკითხვა - ზეპირი ან/და წერილობითი მტკიცებულება</p> <p>ა) ზეპირი: პროფესიული მასწავლებლის/დაწესებულების წარმომადგენლის მიერ შევსებული ჩანაწერი/კითხვარი/შეფასების ფურცელი ან/და ვიდეოჩანაწერი ან/და აუდიოჩანაწერი;</p> <p>ბ) წერილობითი: სტუდენტის მიერ წერილობით შესრულებული ნამუშევარი, რომელიც ადასტურებს ცოდნას, უნარს ან/და კომპეტენციას;</p> <p>გ) ელექტრონულად ჩატარებული გამოკითხვა: ელექტრონულად შესრულებული ნამუშევარი, რომელიც ადასტურებს ცოდნას, უნარს ან/და კომპეტენციას.</p>
2	<ul style="list-style-type: none"> • ბუღალტრული 	<p>ინტერაქტიული ლექცია-</p>	<p>შეფასების</p>	<p>გამოკითხვა - ზეპირი ან/და წერილობითი</p>

	<p>აღრიცხვის მეთოდები;</p> <ul style="list-style-type: none"> • პირველადი დოკუმენტების კლასიფიკაცია; • ინვენტარიზაციის არსი და პროცედურა; • შეფასება და კალკულაცია; • ანგარიშთა სისტემა; • ორმაგი ჩაწერის ხერხი; • დარიცხვის მეთოდი; • ფინანსური ანგარიშგების არსი; • ფინანსური ანგარიშგების კომპონენტები; • ბუღალტრული აღრიცხვის ძირითადი პრინციპები; • ბუღალტრული აღრიცხვის ძირითად დაშვება. 	<p>პროფესიული განათლების მასწავლებელი გადასცემს ახალ ინფორმაციას. მნიშვნელოვანია ლექციის მსვლელობისას სტუდენტი არ იყოს ცოდნის პასიური მიმღები. ის თავად უნდა იყოს ჩართული ცოდნის აგების პროცესში, რისთვისაც შესაძლებელია პროფესიული განათლების მასწავლებელმა ლექციის მსვლელობისას გამოიყენოს კითხვა-პასუხის რეჟიმი, გარჩევინოს სტუდენტებს ქეისები, ჩართოს დისკუსიაში და ა.შ.</p>	<p>მეთოდები მჭიდრო კავშირშია, როგორც სწავლება-სწავლის მეთოდებთან, ასევე შეფასების მიმართულებასთან. განსაზღვრულია შეფასების მეთოდის ძირითადი ტიპები:</p> <ul style="list-style-type: none"> • წერიითი მეთოდი - ღია ან/და დახურული ტესტი, ესსე/ესი, თემა, კაზუსის და ამოცანის ამოხსნა და სხვა; • ზეპირი გამოკითხვა, დისკუსიაში მონაწილეობა, დებატები, სიტუაციური ანალიზი, პრეზენტაციის წარმოდგენა და სხვა. 	<p>მტკიცებულება</p> <p>ა) ზეპირი: პროფესიული მასწავლებლის/დაწესებულების წარმომადგენლის მიერ შევსებული ჩანაწერი/კითხვარი/შეფასების ფურცელი ან/და ვიდეოჩანაწერი ან/და აუდიოჩანაწერი;</p> <p>ბ) წერილობითი: სტუდენტის მიერ წერილობით შესრულებული ნამუშევარი, რომელიც ადასტურებს ცოდნას, უნარს ან/და კომპეტენციას;</p> <p>გ) ელექტრონულად ჩატარებული გამოკითხვა: ელექტრონულად შესრულებული ნამუშევარი, რომელიც ადასტურებს ცოდნას, უნარს ან/და კომპეტენციას.</p>
<p>3</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ბუღალტრული ბალანსის არსი; • ბალანსის სტრუქტურა; • სამეურნეო ოპერაციებით გამოწვეული ცვლილებების ტიპები; • სამეურნეო ოპერაციების ცვლილების გავლენა 	<p>ინტერაქტიული ლექცია- პროფესიული განათლების მასწავლებელი გადასცემს ახალ ინფორმაციას. მნიშვნელოვანია ლექციის მსვლელობისას სტუდენტი არ იყოს ცოდნის პასიური მიმღები. ის თავად უნდა იყოს ჩართული ცოდნის</p>	<p>შეფასების მეთოდები მჭიდრო კავშირშია, როგორც სწავლება-სწავლის მეთოდებთან, ასევე შეფასების მიმართულებასთან. განსაზღვრულია შეფასების</p>	<p>გამოკითხვა - ზეპირი ან/და წერილობითი მტკიცებულება</p> <p>ა) ზეპირი: პროფესიული მასწავლებლის/დაწესებულების წარმომადგენლის მიერ შევსებული ჩანაწერი/კითხვარი/შეფასების ფურცელი ან/და ვიდეოჩანაწერი ან/და აუდიოჩანაწერი;</p> <p>ბ) წერილობითი: სტუდენტის მიერ წერილობით შესრულებული ნამუშევარი,</p>

	ბალანსზე (საწარმოს ქონებასა და ვალდებულებებზე).	აგების პროცესში, რისთვისაც შესაძლებელია პროფესიული განათლების მასწავლებელმა ლექციის მსვლელობისას გამოიყენოს კითხვა-პასუხის რეჟიმი, გაარჩევინოს სტუდენტებს ქეისები, ჩართოს დისკუსიაში და ა.შ.	მეთოდის ძირითადი ტიპები: • წერიითი მეთოდი - ღია ან/და დახურული ტესტი, ესსე/ესი, თემა, კაზუსის და ამოცანის ამოხსნა და სხვა; • ზეპირი გამოკითხვა, დისკუსიაში მონაწილეობა, დებატები, სიტუაციური ანალიზი, პრეზენტაციის წარმოდგენა და სხვა;	რომელიც ადასტურებს ცოდნას, უნარს ან/და კომპეტენციას; გ) ელექტრონულად ჩატარებული გამოკითხვა: ელექტრონულად შესრულებული ნამუშევარი, რომელიც ადასტურებს ცოდნას, უნარს ან/და კომპეტენციას.
4	<ul style="list-style-type: none"> ფულადი საშუალებების აღრიცხვის; თავისებურებები; მოთხოვნების აღრიცხვის თავისებურებები; სასაქონლო-მატერიალური მარაგების აღრიცხვის თავისებურებები; ინვესტიციების აღრიცხვის თავისებურებების; ძირითადი საშუალებების აღრიცხვის 	ინტერაქტიული ლექცია- პროფესიული განათლების მასწავლებელი გადასცემს ახალ ინფორმაციას. მნიშვნელოვანია ლექციის მსვლელობისას სტუდენტი არ იყოს ცოდნის პასიური მიმღები. ის თავად უნდა იყოს ჩართული ცოდნის აგების პროცესში, რისთვისაც შესაძლებელია პროფესიული განათლების მასწავლებელმა ლექციის მსვლელობისას გამოიყენოს კითხვა-პასუხის რეჟიმი, გაარჩევინოს სტუდენტებს	შეფასების მეთოდები მჭიდრო კავშირშია, როგორც სწავლება-სწავლის მეთოდებთან, ასევე შეფასების მიმართულებასთან. განსაზღვრულია შეფასების მეთოდის ძირითადი ტიპები: • წერიითი მეთოდი - ღია ან/და დახურული ტესტი, ესსე/ესი, თემა, კაზუსის და	გამოკითხვა - ზეპირი ან/და წერილობითი მტკიცებულება ა) ზეპირი: პროფესიული მასწავლებლის/დაწესებულების წარმომადგენლის მიერ შევსებული ჩანაწერი/კითხვარი/შეფასების ფურცელი ან/და ვიდეოჩანაწერი ან/და აუდიოჩანაწერი; ბ) წერილობითი: სტუდენტის მიერ წერილობით შესრულებული ნამუშევარი, რომელიც ადასტურებს ცოდნას, უნარს ან/და კომპეტენციას; გ) ელექტრონულად ჩატარებული გამოკითხვა: ელექტრონულად შესრულებული ნამუშევარი, რომელიც ადასტურებს ცოდნას, უნარს ან/და კომპეტენციას.

	<p>თავისებურებები;</p> <ul style="list-style-type: none"> • არამატერიალური აქტივების აღრიცხვის თავისებურებები; • ვალდებულებების აღრიცხვის თავისებურებები საკუთარი კაპიტალის აღრიცხვის თავისებურებები; • შემოსავლებისა და ხარჯების აღრიცხვის თავისებურებები. 	<p>ქეისები, ჩართოს დისკუსიაში და ა.შ.</p>	<p>ამოცანის ამოხსნა და სხვა;</p> <ul style="list-style-type: none"> • ზეპირი გამოკითხვა, დისკუსიაში მონაწილეობა, დებატები, სიტუაციური ანალიზი, პრეზენტაციის წარმოდგენა და სხვა 	
--	--	---	---	--

3.2. საათების განაწილების სქემა

სწავლის შედეგები	საათების განაწილება სწავლის შედეგების მიხედვით			
	საკონტაქტო	დამოუკიდებელი	შეფასება	სულ
1	10	7	1	175
2	30	23	2	
3	10	8	1	
4	45	35	3	
სულ	95	73	7	

3.3. სასწავლო რესურსი

- ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტები (ბასს);
- ფინანსური აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტები (ფასს);
- აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტები;
- საქართველოს კანონი ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ;
- ეთიკის კოდექსის სახელმძღვანელო პროფესიონალი ბუღალტრებისათვის;
- აუდიტის ეთიკის კოდექსი.

3.4. სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების(სსსმ) და შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე (შშმ) სტუდენტების სწავლებისათვის

საჭიროების შემთხვევაში, სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე სტუდენტისთვის საგანმანათლებლო დაწესებულების მიერ მუშავდება ინდივიდუალური სასწავლო გეგმა, რომელიც ეფუძნება პროფესიულ საგანმანათლებლო პროგრამას/მოდულს და წარმოადგენს მის მოდიფიკაციას (მისაღწევი სწავლის შედეგების თვისობრივ ან რაოდენობრივ ცვლილებას) და/ან აკომოდაციას (სწავლებისა და შეფასების მიდგომებში ცვლილებას მისაღწევი სწავლის შედეგების ცვლილების გარეშე) და, შესაბამისად, აზუსტებს სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე სტუდენტისთვის საჭირო დამატებით საგანმანათლებლო მომსახურებას.

ინდივიდუალური სასწავლო გეგმა გამოიყენება, როგორც სახელმძღვანელო სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე სტუდენტის საგანმანათლებლო პროცესის განხორციელებისთვის. ინდივიდუალური სასწავლო გეგმის ფარგლებში სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე სტუდენტის მიმდინარე შეფასება ხორციელდება ინდივიდუალურად, განსაზღვრულ მისაღწევ სწავლის შედეგებთან, ხოლო საბოლოო შეფასება და კრედიტების მინიჭება - საგანმანათლებლო პროგრამის/მოდულის მოთხოვნებთან მიმართებით.

მოდულის განმახორციელებელი პირი/პირები

№	სახელი და გვარი	საკონტაქტო ინფორმაცია
1.	თამთა ბერიძე	მობ: +995 551 098 099, ელ- ფოსტა: Beridze_tamta@yahoo.com